

Henriksson, Nils
Tel: 010-698 11 41
Nils.henriksson@naturvardsverket.se

BESLUT
2015-08-20 Ärendenr:
NV-04634-15
NV-04638-15
NV-04767-15

Politikergruppen i Jämtlands läns
viltförvaltningsdelegation

Jägareförbundet Mitt Norrland

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare

Överklaganden av Länsstyrelsens i Jämtlands län beslut om licensjakt efter björn 2015, länsstyrelsens dnr 218-3542-2015

Beslut

Naturvårdsverket avvisar Politikergruppen i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegations överklagande.

Naturvårdsverket avslår Jägareförbundet Mitt Norrlands och Föreningen Sveriges Fäbodbrukares överklaganden.

Bakgrund

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutade den 15 juni 2015 om licensjakt efter högst 60 björnar i Jämtlands län 2015 under perioden den 21 augusti–15 oktober 2015. Länsstyrelsen beslutade med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att beslutet skulle gälla utan hinder av att det överklagas.

Länsstyrelsens beslut motiverades i denna del bl.a. enligt följande. Det är osäkert hur stor länets björnstam är i dagsläget. Den senaste populationsuppskattningen gjordes för år 2008 och baserat på denna skattning i kombination med fällda björnar och jägarnas inrapporterade björn-obs beräknas storleken på länets björnpopulation. Länets björn-obs visar på en sju procentig årlig minskning av björnstammen under åren 2008–2013. Baserat på denna minskning samt en svag uppgång i björn-obsen under 2014 beräknar Länsstyrelsen att länets björnstam ligger mellan 594 och 779 individer, med 683 björnar som medeltal. Utifrån denna bedömning skulle stammen balanseras på nuvarande nivå med en licensjakt efter 33 björnar. Om 60 björnar fälls skulle det medföra en känd dödlighet bland länets björnar på tolv procent, vilket innebär en fortsatt minskning av länets björnstam. Viltförvaltningsdelegationen har beslutat att björnstammen i länet ska minskas utifrån den beräknade stammen år 2008. Med sitt beslut tar länsstyrelsen ansvar för de regionala mål som gäller fram till 2015. Länsstyrelsen anser att en minskning av björnstammen i länet till det beslutade förvaltningsmålet på 650 (500–800) björnar ska ske långsiktigt. Länsstyrelsens mål med detta beslut är att inom förvaltningsintervallet minska björnstammen så att den närmar sig förvaltningsmålet.

Överklaganden

Politikergruppen i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation

Politikergruppen i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation (Politikergruppen) överklagar beslutet och yrkar att antalet björnar som får fällas höjs till 90 stycken.

Naturvårdsverket har förelagt Politikergruppen att inkomma med uppgifter om hur de är berörda av länsstyrelsens beslut och på vilket sätt det har gått dem emot.

Politikergruppen anför i yttrande bl.a. att de inte anser sig företräda en miljöorganisation, men att de företräder ett stort antal medlemmar hos de politiskt partierna och ett stort antal väljare. Beslutet angår Politikergruppen, och har gått den emot, genom att det inte speglar den åsikt som en majoritet av ledamöterna i viltförvaltningsdelegation stod bakom.

Jägarintresset i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation/Jägareförbundet Mitt Norrland

Jägarintresset i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation och Jägareförbundet Mitt Norrland (Jägarintresset) överklagar beslutet och yrkar att antalet björnar som får fällas höjs till 70 stycken samt anför bl.a. följande. Vid viltförvaltningsdelegations möte den 9 juni lämnade jägarintresset förslag på en tilldelning om 70 björnar. Då frågan var av informationskaraktär blev det aldrig någon omröstning i ärendet men en överväldigande majoritet av viltförvaltningsdelegationens ledamöter antingen stödde jägarintressets förslag eller ville ha en tilldelning om 90 björnar. Tilldelningen bör höjas av följande skäl. Enligt länsstyrelsens egna beräkningar ligger björnstammen över förvaltningsmålet på 650 björnar. Fjolårets björntilldelning fylldes inom tre av delområdena inom 8-

10 dagar, medan det i det fjärde området åtgick 29 dagar. Björn-obsen 2014 pekar på en uppåtgående trend. Antalet skyddsjakter har i år varit flera än på många år. En ökad beskattning under ordinarie jakt medför rimligen också ett minskat behov av skyddsjakt, där bl.a. björnungar i vissa fall skjuts under våren. Detta är något som kan ifrågasättas ur ett etiskt perspektiv då jägare under ordinarie jakt blir föremål för utredning om jaktbrott om de av misstag faller en björnunge.

Fäbodbrukarintresset i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation/Föreningen Sveriges Fäbodbrukare

Fäbodbrukarintresset i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation och Föreningen Sveriges Fäbodbrukare (Fäbodbrukarintresset) överklagar beslutet och yrkar, som det får förstås, att antalet björnar som får fällas höjs till 90 stycken eller att frågan ska återgå till förnyad behandling i Jämtlands läns viltförvaltningsdelegation. Fäbodbrukarna anför bl.a. följande. I det utredningsuppdrag regeringen givit SLU om rovdjursangreppens påverkan på landsbygdsföretagens ekonomi anges att ett av målen är att nå en ökad acceptans för förekomsten av fredat vilt bland boende i områden med stora rovdjur. För att nå denna större acceptans konstaterar Naturvårdsverket, att det fordras att berörda grupper har förtroende för de myndigheter som ska genomföra politiken. Bland boende och brukare i ett av dessa områden (Härjedalen) har förtroendet allvarligt skadats av länsstyrelsens hantering av licensjaktbeslutet på björn. Om miljömålen för Jämtlands län ska kunna genomföras för perioden 2014–2016 (d.v.s. att öka antal fäboddar och öka antalet utmarksbetande djur på skogen) måste björnstammen i länet sänkas. Vid möte med viltförvaltningsdelegationen den 9 juni 2015 var det många intressen som starkt informerade om sina synpunkter på tilldelning. En stor majoritet av ledamöterna var för en högre avskjutning. Fäbodbrukarna föreslog en tilldelning på 90 björnar. Det som hände när länsstyrelsen tog sitt beslut om 60 björnar är ett flagrant övertramp på de demokratiska regler som ska gälla. Beslutet bygger inte på viltförvaltningsdelegations syn utan på ett starkt tjänstemannastyre, där åsikterna från viltförvaltningsdelegations ledamöter helt negligerats. Den fortsatta utvecklingen är oroande. Naturvårdsverket har det övergripande ansvaret för genomförandet av viltförvaltningspolitiken, även om beslutsansvar för licens- och skyddsjakt har delegerats till länsstyrelserna i de län som har fasta stammar av dessa rovdjursarter. Det måste dock ifrågasättas om denna delegation därmed också ska kunna innefatta att innebörden av förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer förvanskas, i synnerhet vad gäller den vitala punkten som handlar om meningsfull dialog och reell delaktighet för de av rovdjursförvaltningen berörda parterna.

Skäl

Aktuella bestämmelser m.m.

Om talerätt

Talerätt i ärenden om jakt regleras varken i jaktlagen (1987:259) eller i jaktförordningen (1987:905), varför förvaltningslagens regler om talerätt blir tillämpliga.

Av 22 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Av Kammarrättens i Stockholm dom den 7 februari 2013 i mål nr 4390-12 och 4396-12 kan utläsas bl.a. följande. En förening kan, genom tolkning av 22 § förvaltningslagen, anses ha talerätt i ärenden som rör beslut enligt jaktlagstiftningen. Förutsättningar för detta är att föreningen uppfyller de i svensk rätt ställda kraven för att få talerätt i miljöfrågor (se 16 kap. 13 § miljöbalken) samt att beslutet får anses medföra en sådan betydande påverkan på miljön som avses i Århuskonventionen. Beslutet ska även röra en fråga som rör materiell EU-rätt. I målet i kammarrätten bedömdes föreningen ha rätt att klaga på ett beslut om skydds jakt efter en genetiskt viktig varg eftersom målet ansågs ha betydelse för naturvården och medförde en sådan betydande påverkan på miljön som avses i Århuskonventionen.

Licensjakt

Enligt 23 d § jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn om det finns förutsättningar enligt 23 c §. Ett beslut om jakt får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Av 24 a § samma förordning följer att Naturvårdsverket får överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn med stöd av 23 d §. Vidare får Naturvårdsverket enligt 24 c § samma förordning meddela föreskrifter om beslut enligt 24 a §.

Enligt 3 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer ska en viltförvaltningsdelegation besluta om övergripande riktlinjer för bl.a. viltförvaltningen samt licensjakt och skydds jakt inom länet.

Enligt 8 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn framgår av 9 b § p 4 och 5 jaktförordningen att länsstyrelsen i beslut om licensjakt efter björn ska ange de villkor som behövs för att så långt möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd samt ange den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverkets bedömning

Talerätt

I ärendet har inte framkommit något som visar att Politikergruppen är berörd av länsstyrelsens beslut på ett sådant sätt att den har rätt att överklaga. Politikergruppens överklagande ska därför avvisas.

Enligt Naturvårdsverkets bedömning medför inte representation för ett visst intresse i ett läns viltförvaltningsdelegation talerätt i frågor av aktuell art. Jägarintresset och Fäbodbrukarintresset har emellertid haft stöd i sina överklaganden av Jägareförbundet Mitt Norrland respektive Föreningen Sveriges Fäbodbrukare. Naturvårdsverket anser att dessa sammanslutningar har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut i detta fall. Jägareförbundet Mitt Norrland och Föreningen Sveriges Fäbodbrukare ska således betraktas som klaganden.

Beslutet om licensjakt

Som framgår ovan ankommer det på länsstyrelsen att i sitt beslut ange de villkor som behövs för licensjaktens genomförande.

Vad gäller antalet björnar som får fällas under årets jakt har länsstyrelsen baserat sitt beslut utifrån en populationsuppskattning för år 2008 i kombination med björnobservationer. Enligt länsstyrelsens bedömning har Jämtlands län en björnstam om i medeltal 683 individer och enligt förvaltningsmålet ska björnstammen minska till 650 individer. Länsstyrelsen anser att en minskning av björnstammen ska ske långsiktigt, varför det beslutats att licensjakt får ske efter högst 60 björnar.

Naturvårdsverket anser att det i ärendet inte framkommit något som visar att länsstyrelsens bedömning skulle bygga på felaktiga populationsberäkningar eller olämpliga överväganden. Naturvårdsverket har således inget att invända mot länsstyrelsens bedömning av lämpligt jaktuttag och det saknas därför skäl att ändra beslutet i denna del.

Vad gäller frågan om i vilken utsträckning länsstyrelsen ska beakta viltförvaltningsdelegationens synpunkter konstaterar Naturvårdsverket att länsstyrelsen fattat sitt beslut i syfte att minska björnstammen till det av viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsmålet om 650 individer. Naturvårdsverket anser därför att länsstyrelsen inte kan anses ha fattat sitt beslut i strid mot förordningen om viltförvaltningsdelegationer.

Mot bakgrund av ovanstående ska överklagandena avslås.

Detta beslut får enligt 58 § p 1 jaktförordningen inte överklagas.

Beslut i dessa ärenden har fattats av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit vilthandläggaren Per Risberg och juristen Nils Henriksson, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Nils Henriksson

Kopia till:
– Länsstyrelsen i Jämtlands län